

Риёзус солиҳийн / Риёзус солиҳийн / 304-ҳадис

عَنْ أَنَسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ قَالَ: كَانَ أَبُو طَلْحَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ أَكْثَرُ الْأَنْصَارِ بِالْمَدِينَةِ مَالًا مِنْ نَحْنٍ،
كَانَ أَحَبَّ أَمْوَالِهِ إِلَيْهِ بَيْرَحَاءُ، كَانَتْ مُسْتَقْبِلَةً الْمَسْجِدِ، كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
يَدْخُلُهَا، وَيَشْرَبُ مِنْ مَاءِ فِيهَا طَبِيبٌ، قَالَ أَنَسٌ: فَلَمَّا تَرَكْتُ هَذِهِ الْآيَةَ: {لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا
مِمَّا تُحِبُّونَ} قَامَ أَبُو طَلْحَةَ إِلَى رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللَّهِ، إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى
يَقُولُ: {لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّىٰ تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ} وَإِنَّ أَحَبَّ أَمْوَالِي إِلَيَّ بَيْرَحَاءُ، وَإِنَّهَا صَدَقَةُ اللَّهِ تَعَالَى،
أَرْجُو بِرَحْمَةِ اللَّهِ وَدُخْرَاهَا عِنْدَ اللَّهِ، فَضَعَهَا يَا رَسُولَ اللَّهِ حَيْثُ أَرَأَكَ اللَّهُ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ
وَسَلَّمَ: «بَخِ، ذَلِكَ مَالٌ رَابِيعٌ، ذَلِكَ مَالٌ رَابِيعٌ، وَقَدْ سَعَيْتُ مَا قُلْتَ، وَإِنِّي أَرَى أَنْ بَخْ جَعَلَهَا فِي
الْأَفْرِيْقَيْنِ»، فَقَالَ أَبُو طَلْحَةَ: أَفْعَلْتُ يَا رَسُولَ اللَّهِ، فَقَسَّمَهَا أَبُو طَلْحَةَ فِي أَقْارِبِهِ، وَبَنِي عَمِّهِ. مُتَّقِّنٌ
عَلَيْهِ. [خ 1461، م 998]

وَقَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: «مَالٌ رَابِيعٌ» رُوِيَ فِي «الصَّحِيفَةِ»: «رَابِيعٌ» وَ«رَابِيعٌ» بِالْبَاءِ الْمُوَحَّدَةِ،
وَبِالْبَاءِ الْمُشَّدَّةِ؛ أَيْ رَابِيعٌ عَلَيْكَ تَفْعُلُهُ، وَ«بَيْرَحَاءُ» حَدِيقَةٌ نَحْنُ، وَرُؤُيَ بِكَسْرِ الْبَاءِ وَفَتْحِهَا.

Анасдан розияллоҳу анҳу ривоят қилинади.

«Абу Толҳа Мадинада ансорларнинг хурмоси энг кўпи эди. Молларининг унга энг суюклиси эса Байруҳо* бўлиб, у масжиднинг рўпарасида эди. Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам унга кирар ва ундаги ширин сувдан ичар эдилар. Ушбу «Ўзингиз яхши кўрган нарсадан нафақа қилмагунингизча яхшиликка эриша олмассиз» ояти нозил бўлганида Абу Толҳа туриб, Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг олдиларига борди ва: «Эй Аллоҳнинг Расули! Аллоҳ табарока ва таоло: «Ўзингиз яхши кўрган нарсадан нафақа қилмагунингизча яхшиликка эриша олмассиз», демокда. Менинг учун молларимнинг энг суюклиси Байруҳодир. У Аллоҳ учун садақа бўлсин. Аллоҳнинг ҳузурида унинг яхшилигини ва заҳира бўлишини умид

қиласан. Эй Аллоҳнинг Расули, уни Аллоҳ сизга қўрсатган жойга ишлатинг!» деди. Расуллороҳ соллаллоҳ алайҳи васаллам: «Жуда зўр! Мана шу фойдали молдир! Мана шу фойдали молдир! Мен айтганингни эшийтдим. Менга қолса, уни қариндошларингга (садақа) қил», дедилар. Абу Толҳа: «Шундай қиласан, эй Аллоҳнинг Расули», деди. Кейин Абу Толҳа уни қариндошлари ва амакиваччалари ўртасида тақсим қилиб берди».

Муттафакун алайҳ.

Ривоятларда ҳадис лафзидаги арабча «робихун» ва «ройихун» сўзлари «фойда» ва «фойдаси сенга қайтувчи» деган маъноларни англатиб келган.

Манба: hadis.islom.uz

